

Lausunto

Erityisasiantuntija Silja Kantonen

9.6.2026

Eduskunnan perustuslakivaliokunnalle

Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n muuttamisesta HE 94/2026 vp

Eduskunnan perustuslakivaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa otsikkoasiassa. Oikeusministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua esityksestä. Oikeusministeriö on tarkastellut esitystä yksityiselämän ja henkilötietojen suojan näkökulmasta. Tältä osin keskeisiä ovat muutokset, joilla työvoimaviranomaisille esitetään oikeutta saada ja käsitellä nykyistä laajemmin tulotietojärjestelmän tietoja työvoimapalvelujen ja niihin liittyvien tehtävien järjestämiseen ja tuottamiseen sekä näiden palveluiden valvontaan ja kehittämiseen liittyviin käyttötarkoituksiin. Lisäksi tältä osin keskeisiä ovat muutosehdotukset, joilla Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskukselle säädettäisiin oikeus saada tietoja tulotietojärjestelmästä valtionavustuksiin liittyvien lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi. Oikeusministeriö toteaa, että esitys on edellä selostetuilta osin huolellisesti valmisteltu.

Yksittäisenä huomiona oikeusministeriö kiinnittää huomiota työvoimapalveluiden järjestämisestä annettuun lakiin esitettävään 114 a §:ään jossa säädettäisiin eräiden asiakastietojen käsittelyä koskevista edellytyksistä. Säännöksen 1 momentissa määriteltäisiin säännöksen soveltamisalaan kuuluvat tiedot. Momentin mukaan työvoimaviranomaiset voivat käsitellä henkilöasiakkaasta 114 §:n 1 momentissa tarkoitettujen tietojen lisäksi tulotietojärjestelmästä annetun lain 6 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa ja 6 §:n 5 momentin 8 kohdassa sekä 7 §:n 1, 4, 7 ja 8 kohdassa tarkoitettuja tietoja. Momenttia seuraavissa 2-5 momenteissa säädettäisiin kyseisten tietojen käyttötarkoituksista, rekisterinpitäjästä sekä tietojen poistamista ja tallentamista koskevista seikoista.

Oikeusministeriö kiinnittää huomiota siihen, että esitettävään 114 a §:n 1 momenttiin sisältyvän voimassa olevan lain 114 §:n 1 momenttia koskevan viittauksen johdosta säännöksen soveltamisalaan kuuluvien tietojen laajuus saattaisi jäädä jossain määrin täsmentymättömäksi. Esityksen säännöskohtaisten perusteluiden sekä säätämisyjärjestysperusteluiden perusteella lakiin esitettävän 114 a §:n olisi ilmeisesti tarkoitus säännellä ainoastaan säännöksen 1 momentissa määriteltyjen tulotietojärjestelmästä saatavien tietojen käsittelyä. Lain 114 §:n 1 momenttia koskevan viittauksen johdosta säännöstä voisi kuitenkin olla mahdollista tulkita myös niin, että pykälässä säädettäisiin myös viitatussa

Postiosoite

Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite

Besöksadress

Meritullinkatu 10
00170 Helsinki
Finland

Puhelin

Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi

Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet

E-post, internet

kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

lain 114 §:ssä määriteltyjen tietojen käsittelystä siltä osin, kun säännöksessä viitattaisiin sen 1 momentissa tarkoitettuihin tietoihin.

Oikeusministeriö toteaa, että valiokunnan on syytä varmistua siitä, ettei säännöksen soveltamisalaan kuuluvista tiedoista jäisi epäselvyyttä. Tältä osin oikeusministeriö kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että säännösehdotuksessa viitatussa voimassa olevan lain 114 §:n 1 momentissa määritellyt tiedot kattaisivat henkilöasiakkaan terveydentilaa koskevia tietoja (114 §:n 1 momentin 8 kohta), joissa on kyse yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdan mukaisista erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvista tiedoista ja siten myös valtiosääntöoikeudellisesti arkaluonteisista tiedoista (ks. PeVL 14/2018 vp, s. 9 ja PeVL 15/2018 vp, s.38). Oikeusministeriö katsoo, että esitettävää säännöstä olisi mahdollista tarkentaa esimerkiksi viittaamalla esitettävän 114 a §:n 2-3 momenteissa *tulotietojärjestelmästä annetun lain mukaisiin tietoihin* vastaavalla tavalla kuin on tehty esitettävän säännöksen 4-5 momenteissa. Vaihtoehtoisesti säännöstä voisi tarkentaa täsmentämällä esitettävän säännöksen 1 momentissa olevaa viittausta voimassa olevan lain 114 §:n 1 momenttiin.